

No més drets sense febre.
 No més febre sense drets.
 Los drets individuals son
 imprescriptibles, ilegals-
 bles é INGANANTIBLES. •
 Legislar la Llibertat baix
 pretext de garantiela, es co-
 metre atentat contra ella. •
 La llibertat propia acaba allí
 ahont comensa la llibertat
 ajena. Es licit, donchs, al
 individu fer tot lo que no
 perjudiqui á un altre. •
 La resignació que predican
 las religions no es més que
 la fórmula del engany ab
 que's preté perpetuar la in-
 justicia social en lo mon. •
 Las religions son caixas
 d'abhorros que viuben de la
 estafa d'admetre capitals en
 la terra, assegurant pagar
 crescuts interessos al cel.

LA TRAMONTANA
 defensa la principis llibe-
 rals més avançats, sense
 atenuants de cap mena. •
 La TRAMONTANA es anti-
 religiosa de totes las reli-
 gions, perquè totes son
 igualment dolentes y de-
 gressives pera la dignitat y
 la inteligencia humanes. •
 La TRAMONTANA en política
 defensa sempre al més ad-
 eulant contra l'més reaccio-
 nari, y sosté la necessitat
 d'una gran reforma social
 que transformi l'modo de
 ser del productor, avuy
 supeditat al capitalisme. •
 La TRAMONTANA no está
 afiliada á cap partit, servint
 los interessos generals de la
 llibertat sense compromisos
 ni preocupacions de sectari.

PERIÓDIC POLÍTIC VERMELL

La salut del poble es la suprema llei

La TRAMONTANA es el periódic qu'es publica en idioma catalá més avançat en idees polítiques, religioses y d'economia social

Lo Treball es la primera necessitat

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Espanya, 1 peseta trimestre. — Extranjer, 2
 Las suscripciones se pagan per adelantat

ADMINISTRACIÓ: carrer de Ponent, n.º 1, 1.ª, BARCELONA

Perls pagos s'admeten libranças del Giro Mútuo, lletres de fácil cobro y sellos de 15 céntims. No s'admeten libranças especials de periódicos.

PREUS DE VENTA

Número solt, 5 céntims. — 30 exemplars, 1 pt.
 Sort á llum puntualment cada dissabte

L'ESTIU

Així el disfruta el pagés
 desheretat de la sort,
 treballant á dret y á tort,
 sens quedarli casi res.

Així el passa un carcamal
 qu'es gran talent... per lluhl,
 soci de La Fulla, y
 devot á carta cabal.

REUNIÓ IMPORTANT

Ho fou baix tots conceptes la qu' es celebrà el dissapte derrer en la societat *La Llum*, a l' objecte de buscar la manera d'enviar representants de la classe obrera catalana al Congrés de Lliurepensadors qu' es celebrará a Madrid pel Octubre pròxim.

Vintitres corporacions obreres estigueren representades, y en el fons de la qüestió estigueren desseguida en el més perfecte acort, discutint la qüestió de detalls y la millor manera de arbitrar medis pera realisar el projecte.

Després d' exposat el respectiu parer de distints representants, se concretà una proposició que, discutida per punts, fou aprobada del modo qu' a continuació copiem:

PROPOSICIÓ APROBADA

1.º Se nombra una comisió de siete individus para que redacte una Memoria sobre el tema *Relaciones del Libre-pensamiento con la cuestión social*, al objeto de que sea discutida en el próximo Congreso de Libre-pensadores que ha de celebrarse en Madrid.

2.º Que los gastos de cada uno de los delegados se manden al citado Congreso en nombre de la clase obrera de Cataluña, se fijen en 200 pesetas el maximum.

3.º Que se intime a cada corporación en este acto representada para que fije voluntariamente la cantidad por que quiera suscribirse a fin de contribuir a los gastos de dichos delegados, dejando tambien a la libertad de cada corporación el que puedan ponerse de acuerdo entre si algunas de ellas para mandar un delegado por su cuenta.

4.º Para la elección del delegado o los delegados que en representación de la clase obrera de Cataluña vayan al Congreso Libre-pensador, la corporación o entidades adheridas votaran tantos nombres como delegados tengan que mandarse, quedando elegidos los que obtengan mayoría de votos de entidades adheridas, y como suplentes los que les vayan siguiendo en cantidad de votos.

5.º En caso de resultar empate en la elección, se considerará elegido el que tenga más edad entre los que queden empatados.

6.º Dentro de dos semanas, ó sea el día 3 de Septiembre próximo, a las 9 de la noche, volverán a reunirse en este mismo local los representantes de las entidades adheridas, y acordarán lo que proceda en vista de los recursos con que pueda contarse y demás noticias que se tengan referente a lo que motiva estas reuniones.

Barcelona 20 Agosto de 1892.

Se passà després al nomenament d'una Comissió pera redactar la Memoria qu' indica el primer acort, resultant elegits Mosquera, Marc, Maglia, Torrents, Lluana, Hilari y Roca.

Seguidament s'entrà a discutir si els representants dels obrers de Catalunya podrien pendre part en la discussió de tots els temes que volguessin del Congrés, ó si no més tenien de concretarse a discutir lo per ells presentat.

Després de madura discussió s'acordà per unanimitat qu'els delegats de las corporacions obreres podrien pendre part en la discussió de tot lo que tinguessin per convenient, però que amb preferencia tenien d'ocuparse y solenir el tema per la reunió aprobada.

S'aprobà després l'idea de la celebració d'un meeting de caràcter obrer y lliurepensador, que se verificaria el diumenge pròxim a dos quarts de deu en punt del matí, en el Circo Equestre de la Plassa de Catalunya, com ja anunciem en altre lloc d'aquest número.

A continuació va passarse al nomenament d'una Comissió Executiva dels acorts als presos, quedant elegits pera formarla tots els individus que forman la de redacció de la Memoria més un per cada una de las corporacions que prengueren la iniciativa en aquesta qüestió.

Y després de posarse els delegats d'acort en alguns detalls d'escassa importància, s'acabà la sessió a la una de matinata.

El dilluns a la nit se reuní la Comissió Executiva y de redacció de la Memoria, autorisà la publicació del present escrit en LA TRAMONTANA, que s'enviarà, facilitantla gratis l'Administració del periòdic, a totes las corporacions adheridas ó qu' es creu que es puguin adherir, y acordà com a primera mesura preliminar l'envio d'un ofici a Las Dominicales de Madrid, per l'inclusió en l'ordre del dia del Congrés de lliurepensadors el tema *Relaciones del Libre-pensamiento con la cuestión social*, suplicant la contestata a volta de correu pera ulteriors determinacions. El meteix dilluns a la nit fou tirada al correu aquesta comunicació, quedant la Co-

missió Executiva en tornarse a reunir divendres a la nit, qu' es creu es tindrà ja contestata de Las Dominicales y es farán els treballs preparatoris del meeting de diumenge.

ELS QUISQUILLOSOS

Existeixen en nostras societats semi-civilizadas certs tipus que, enamorats del be y no sentintse am prou iniciativa ni energias suficientes pera produhirlo anant contra la corrent de las preocupacions imperantis, están destinats no més qu' a dir amen a las iniciativas ajenas si no senten ambició de gloria y renom, ó, en cas contrari, en cas de sentirse ambiciosos d'aquesta passió lloable, llavors els succeix que, volgut y no poguent aixecarse fins a certjas alturas, senten el corcò de l'enveja contra qui a ellas logra arribar, y a l'impuls d'aquesta passió mesquina ja no es bellugan pera produhir el be am propies iniciativas ó energias propies, sino pera criticar lo qu' es pugui produhir am las ajenas, fentse els repelosos a tot quant, no sos adversaris d'ideas, sino sos rivals en personalismes, portin a terme amb aquellas energias é iniciativas que no han pogut reunir els quisquillosos.

Y aixó es lo qu'està passant am motiu del Congrés Universal de Lliurepensadors qu' es prepara a Madrid, en la part que respecta a enviarhi delegats genuinament obrers que vagin allí a discutir las *Relaciones del Libre-pensamiento con la cuestión social*.

Si alguns d'aquets socialistes més ó menos radicals, que de tot hi ha entre els quins, sentint enveja, pronuncian censuras, están actualment, no ja posant en tela de judici la conveniencia d'acudir la classe treballadora com a tal al Congrés de Lliurepensadors citat, sino que s'aprofitejan de tot, fent guerra més sorda é indiscreta que franca y lleal, pera procurar aislar l'acte ó desacreditarlo, a fi de que, no sent per ells iniciat ó no haventse demanat permis pera ferlo, resulti tot lo menos gran possible, pera reservarse ells l'esperansa de ferne algun de millor, per més que no sigan capassos d'iniciar res que valgui en poc ó en molt.

Pocas, molt pocas consideracions bastan per deixar en son lloc a aquesta gent.

L'únic argument atendent que' emplean els contraris d'enviar representacions genuinament obreres al Congrés Universal de Lliurepensadors de Madrid, es que asent la causa primordial del malestar de l'obrer la qüestió económica, la qüestió social, tot lo que siga apartat al proletariàt militant la vista d'aquet problema, es dividirli las forsas y deixarho am menors medis pera la lluyta de més importància, la que té de portarlo per medi de la Revolució Social a la resolució del problema econòmic.

En primer lloc, ¿qui ha dit a aquets respectables companys qu' aixis racionan, qu' el fixarse am las *Relaciones del Libre-pensamiento con la cuestión social*, siga fer apartar la vista al proletariàt militant del problema econòmic?

Qualsevol que pugui imparcialment racionar sense aquella mica de passió mesquina de qu' havem parlat el principi, veurà que precisament de lo qu' es tracta aquí es d'analisar la qüestió social baix un determinat punt de vista; y com tots els socialistes, tant si son anarquistas com autoritaris, acceptem que «tot allò que té relació am la vida pública no son més que *diferentes fases*, ó siga diferents punts de vista del problema social,» vet aquí que lo que implica l'anar la classe obrera com a tal classe al Congrés de Lliurepensadors de Madrid, no tan sols no es fer apartar la vista al proletariàt del gran problema, sino tot lo contrari: fixar be la vista en un dels punts més importants de la qüestió social.

¿Sense replicarà potser d'intendentos qu'en aquell Congrés estarà més representada la classe capitalista que la obrera? An aixis respondrem nosaltres.—Millor, mil vegadas millor.

Doncs, ¿qu' no tenen potser prou bondat las ideas socialistas pera qu' uns quants apostos convenuts é inteligents d'ellas puguin defensarlas amb éxit, no ja en un Congrés com el de qu' es tracta, que porta un sello marcadament liberal y avansat, sino fins en el meteix cor de sos contraris? ¿Es que no s'atrevirian

potser a defensarlas contra tant valiosos enemics am probabilitats de victoria els quins tan raquíticament racionan? Ay! No es aixó res més que la falta d'aquellas iniciativas y d'aquelles energias de que parlém en el primer paragraf d'aquest article.

Doncs nosaltres no som aixis. Transportant nostra vista a més dilatats horitzons, creyém qu' el no portar las ideas socialistas, igualment las anarquistas que las autoritarias, fora del rotlló dels seus partidaris, es senzillament no saberse posar a l'altura de las exigencias del predicament d'ideas noves, y reconeixes allí en el fons de sa conciencia falta de condicions pera combatir amb éxit enemics de valua, que son precisament els únics que poden proporcionar aquellas brillants victorias qu' immortalisan noms y obran pas a las ideas fins al cor dels seus meteixos adversaris.

Per aixó, doncs, som partidaris entusiastas d'acudir al Congrés Universal de Lliurepensadors que próximament se celebrará a Madrid la classe obrera com a tal classe, havem contribuít a iniciar l'idea entre els treballadors de Catalunya, y gosém ja pensant amb els beneficis qu' aquest acte té de reportar al proletariàt militant de totes las nacions civilizadas, encara que siga a despit ó contra la voluntat dels que se senten tan petits, que ni grandesa poden sentir per amagar sas petitesas.

Girona 18 Agost de 1892.

Molt senyor meu: Fa la algun temps que va propagante en aquesta capital la llegendaria. Aixis es que en poc temps s'han editat alguns convencs, y, com es natural, tots s'han fet de gorras (entengues el significat), y no han faltat treballadors a treballar fins el dia de festa.

Avuy per avuy en el convent en construcció del *Circo* Cor han congregat algunas desgracias, entre ellas un home ha resultat amb els braços trencats y algunas contusions, y un altre am dos ó tres forats en el cap y demes trompados, a causa d'heys cagats una botzida, la qual ha fet caure els dos ó tres que hi havia desota. Ara pregunto jo: ¿com es que deu no ha mirat per ells, ¿que no ho feyan am devoció, ¿que practicavan el liberalisme? ¿Que tenegavan Aixó deu ser, que, si no, haurian quedat al caurer més bons qu'abans.

ATROC

Can Felix de Llobregat 23 Agost 1892.

Amig y company d'infers: Pera molt temps qu'en aquesta vila gosavem de tranquilitat completa tractantse de gent d'hàbit; però ara que tenim vicari, nou n'han passat algunas que son dignas de mencionarse, sent una de ax talis la que passà el dia de la festa major.

En aquesta vila hi ha una societat instructiva y recreativa anomenada *Ateneo Libre del Llobregat*. Va morir el dia 10 del soci D. Miguel Concelló y Estapé, y al dia 11 una quarta part de la societat, just am bon mot, nou n'han passat algunas que son dignas de mencionarse, sent una de ax talis la que passà el dia de la festa major.

En aquesta vila hi ha una societat instructiva y recreativa anomenada *Ateneo Libre del Llobregat*. Va morir el dia 10 del soci D. Miguel Concelló y Estapé, y al dia 11 una quarta part de la societat, just am bon mot, nou n'han passat algunas que son dignas de mencionarse, sent una de ax talis la que passà el dia de la festa major.

El protagonista de l'obra fou el vicari, que tres ó quatre vegadas ha dir que si ell hagués sigut el rector hauria fet retirar el pendó per encarni a la religió; però foren inútils sas pretensions: la comitiva feu sa marxa amb el pendó darrera la caixa mortuoria fins a l'iglesia, abans de tancar se quedat el pendó ala porta per no deixar lo entrar a dins el temple.

Alguns de la comitiva, disgustats am la conducta del vicari, no volgueren entrar a l'iglesia, esperant a fora qu' es diguessin als oficis al difunt de cos present (1). Dos ó tres de tora, per passar el temps dostrat, feyan brometas de bon vicari, y entremitj de las funciones miticas sortí el vicari de l'iglesia, y, quadrante y am miradas y basarons prosaquit la marxa vivament, si ell deyan alguna cosa a veul. Ningú de la comitiva consentí per tindre més subhasta qu'ell, am lo qual s'acabà la funció am grans riallas de desprechi.

El vicari devia quedar més satisfet que may, per haver estat viva un vicari de candelas.

Se despedixen de V.

VARIOS CONCERNENTS QUE TENEN EL CASTELL DEL

(1) Entregant las lletres de Sanitat, com de costum fa amb impunitat el vicari.—N. de la B.

Manquefa 28 Agut 1894.

Apreciat Director: En vista de qu'el Sr. Bonastre no ha contestat a la carta del corresponçal de La Tramontana en aquesta vila insertada en el número 575 de aquest periòdic, els abans firmats, rabassaires de l'empresa propietaris, li participem que, davant del seu silenci, ens abstenim de contestar en la forma que la seva merècia, concretantins tant sols a refutarli dugas afirmacions estampades en la seva carta.

1.º El Sr. Bonastre vol passar pel hisendat més generós, puix diu que, poguent obrir el quart de la sembradura, sols cobra la cinquena. Sàpiga, doncs, el senyor Bonastre, que hi ha, per ara, en aquesta vila, dos hisendats que per la seva noble conducta respecte als seus parcers son mercedosos de nostros aplausos. Aquests son la casa Mir, qu'ha donat las sembraduras francas a tota els seus rabassars, y la casa Vallis, que las ha donadas a la majoria d'ells.

Per lo tant, en nom de la majoria rabassaire d'aquesta vila, li reprobem la seva generositat, aquella tracta venofalagadors y l'orgull y superbia am qu'ens tracta, propi d'un senyor baron.

2.º És una veritat qu'el Sr. Vallés y Ribot va dir en una reunió pública celebrada en aquest pobble qu'era precís que rabassaires y hisendats procurassin anar de comú acord. Però el Sr. Bonastre no debia sentir (perque no li convenia) lo que va dir el Sr. Vallés a continuació d'aquet discurs. Va dir qu'era precís també que els hisendats procurassin millorar la situació del rabassars fentli nous pactes, per exigirlo assis las circumstancies, a fi de que no quedin deserts de cultivadors els pobles. — Per lo tant, senyor hisendat, — afegí, — no permeteu qu'el treballador de la terra vagi a l'emigració. Vostros no heu treballat, y quant aquesta terrenos passin a ser crims aquí s'en apoderarà? Els comissaris nats d'apremis.

No obstant, senyor director, de no honorarnos am la seva amistat, li anticipem las més expressives gracias per l'insertió de la present, quedant de V. afectíssims segurs servidors.

JOAQUIN JORRA, JAUME FIDELAS, ANTON SOLIÀS, JOMÉ SABATÉS, PAC MARQUET, JORGE CALIX, JORDI SARRI

EL PASSEIG DE GRACIA

Es un lloc molt deliciós per anarhi a mirar'los. (Pensament d'un droguer)

Seny dupte el passeig de Gracia es passeig molt important

per pintores y per poetas, escultoras y dibuixants.

S'hi poden castrar díctecs y croquis del natural, y s'hi poden pendre agudes qu'en lloc més se trobaran.

Allí hi clapan (1) els lavetis (2) a la nit, que quan aguen (3) fa, aigües per las cadixas fins que lo sol els en trau, per no tenir ni un mal pitze (4), ni bords (5) pera Zapata.

fent repuxar als quindillas qu'els fan sardà (6) amant y avall, y allí els troba si en hi passa a quartz de set... ó més tart, clapan al estrisei (7) (llenguatge d'ells usats).

Y no us penseu: devogadas també n'hi ha de ben xixats (8) y deu ser perque no pagan a si el poble veuiga encuers, ó perque no temen que els per un quarto rallozer.

En sent las nou ja es comença la decoració a canviar, y ja es veuen las criadas amb els sigots, fustons, qu'els hi manca un encuers, consistent en una quarta raix, per puguer passar el dia sense fallarlos el trauco (8).

Més tardet ja los asseientos ó pedrisos (tant se val) van empintats mica en mica pels obrers que estan parats, barrejantlos entremis d'ells algun que may ha pensat (10), per demostrar d'aquet modo qu'ell no ha signat gendat may.

A las dotze es desembrassan, quedant els asseientos francs, y asínt es passa un parell d'hores que passant y transpassant animan algo el passeig els que viuen del treball.

Allá a las tres els pedrisos quasi prenen per assalt las xicorras y las dolas, y asínt qu'els son pus més tart ja s'hi comencen a veure encuers qu'els van passant, fumant bones paços habanos ben vestits y ben plantats, am las mans plenes d'arells y els anells plens de brillants, dant a compondre que son el símbol de l'os Borrdo.

Al vespre (aquesta es la bonas), quasi al frente Novedats, en un asseient, s'hi troben una colla de compuyas que fan potar la serrada, entre ella el Morrocaidat, el Terrillo, el pinoi Llibit, el pinoi Catorzera, el tremolós Quatreplac.

Y no us hora ja de que aquesta vergonya desaparegui de las illees de las societats civilizadas?

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

No sabem que pugui haverhi de cert en aixó, y per sa gravetat comendim per posarho en quarantena; mes al recordar que Mompant morí negant sempre son delict, s'ens posa corn de gallina al pensar no més en la possibilitat dels errors judicials en l'aplicació de la pena de mort.

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

No sabem que pugui haverhi de cert en aixó, y per sa gravetat comendim per posarho en quarantena; mes al recordar que Mompant morí negant sempre son delict, s'ens posa corn de gallina al pensar no més en la possibilitat dels errors judicials en l'aplicació de la pena de mort.

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

No sabem que pugui haverhi de cert en aixó, y per sa gravetat comendim per posarho en quarantena; mes al recordar que Mompant morí negant sempre son delict, s'ens posa corn de gallina al pensar no més en la possibilitat dels errors judicials en l'aplicació de la pena de mort.

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

No sabem que pugui haverhi de cert en aixó, y per sa gravetat comendim per posarho en quarantena; mes al recordar que Mompant morí negant sempre son delict, s'ens posa corn de gallina al pensar no més en la possibilitat dels errors judicials en l'aplicació de la pena de mort.

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

No sabem que pugui haverhi de cert en aixó, y per sa gravetat comendim per posarho en quarantena; mes al recordar que Mompant morí negant sempre son delict, s'ens posa corn de gallina al pensar no més en la possibilitat dels errors judicials en l'aplicació de la pena de mort.

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

No sabem que pugui haverhi de cert en aixó, y per sa gravetat comendim per posarho en quarantena; mes al recordar que Mompant morí negant sempre son delict, s'ens posa corn de gallina al pensar no més en la possibilitat dels errors judicials en l'aplicació de la pena de mort.

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

El partit socialista autoritari belga envia delegats al Congrés de Liurepensadors de Madrid y ha proposat y sigut ja inclòs en l'ordre del dia el tema El Liurepensament y l'organització de la societat del pervindre pera sa discussió en el citat Congrés.

Los socialistas autoritaris espanyols, que per futelesas ignocents han posat la proa a l'idea de fer aquí lo meteix presentant un tema més propi y més convenient encara, puix qu'en ell poden estar units socialistas anarquistas y socialistas autoritaris, cosa que dificilment podrà succehir amb el tema proposat pels belgas, poden mirarse en aquet mirall y explicarnos quin efecte els ha fet l'exemple de sos correligionaris de Bèlgica.

Després de més de mitj any d'estar sota terra els ajusticiats a Jerez per l'algarada haguda en Janer d'aquest any en aquella ciutat, ara la premsa surt parlant d'una carta que diuen que El Madrileño ha escrit al jutge dihentli que sas primeras declaraciones foren falsas. Y com per aquestas declaraciones qu'ara es diu si foren falsas resulta qu'els condemnat a mort a Lamela y a Zapata, els dos jofes anarquistas (1) condemnats per principals instigadors de rebeldi militar, no die jo l'importancia qu'involucra aquesta retractació de las citadas declaraciones y la responsabilitat moral qu'aixó implicaria, de ser cert, pel tribunal sentenciaridor y pel govern qu'amb aquella crueltat qu'el caracterisa no sapigué trobar mèrits per indultar de la pena de mort als quins no s'havian embrutat las mans en sanc.

Y quin altre argument més incontrovertible no resulta contra la pena capital!

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

No sabem que pugui haverhi de cert en aixó, y per sa gravetat comendim per posarho en quarantena; mes al recordar que Mompant morí negant sempre son delict, s'ens posa corn de gallina al pensar no més en la possibilitat dels errors judicials en l'aplicació de la pena de mort.

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

Havem sentit a dir molt a la xix-xix entre curials, si hi havia ó no hi havia actualment un pres a la presó de Barcelona que declarava ó deya si havia signat ell el qui havia comés el crim qu'havia portat al patibul a l'infelis Mompant.

Los socialistas autoritaris espanyols, que per futelesas ignocents han posat la proa a l'idea de fer aquí lo meteix presentant un tema més propi y més convenient encara, puix qu'en ell poden estar units socialistas anarquistas y socialistas autoritaris, cosa que dificilment podrà succehir amb el tema proposat pels belgas, poden mirarse en aquet mirall y explicarnos quin efecte els ha fet l'exemple de sos correligionaris de Bèlgica.

Després de més de mitj any d'estar sota terra els ajusticiats a Jerez per l'algarada haguda en Janer d'aquest any en aquella ciutat, ara la premsa surt parlant d'una carta que diuen que El Madrileño ha escrit al jutge dihentli que sas primeras declaraciones foren falsas. Y com per aquestas declaraciones qu'ara es diu si foren falsas resulta qu'els condemnat a mort a Lamela y a Zapata, els dos jofes anarquistas (1) condemnats per principals instigadors de rebeldi militar, no die jo l'importancia qu'involucra aquesta retractació de las citadas declaraciones y la responsabilitat moral qu'aixó implicaria, de ser cert, pel tribunal sentenciaridor y pel govern qu'amb aquella crueltat qu'el caracterisa no sapigué trobar mèrits per indultar de la pena de mort als quins no s'havian embrutat las mans en sanc.

Y quin altre argument més incontrovertible no resulta contra la pena capital!

Y a propòsit d'aquesta pena tant infamant com injusta.

gintils, que ja se sab que criss corbs, qu'et treuran els ulls.

Per aixó també será qu'el número que diuen no será en peus, sinó tot lo més en unglas de carli.

Al presentar Mr. Gladstone el nou ministeri anglés a la seva reyna, aquesta bona senyora no va acceptar per ministre a Mr. Labouchere, diputat radical, tenint de substituirlo el president de ministres.

Los defectes d'aquet senyor qu'el feren veures rebutjat per sa soberana son l'haver fet bonas campanyas en el Parlament y en la premsa contra las disbauxas d'alguns individus de la familia real, contra el rastreisme y l'adulació dels servidors del real palau anglés, y sobre tot contra la paga exorbitant que allí disfruta la real familia.

Decididament els reys s'escaman de las veritats d'alguns de sos servidors, y, creyentlos un perill pera seguir disfrutant tranquilament de sos privilegis, se defensen treyentsels de la vorra y vent que no pogan practicar sas teorías desde las esferas del poder.

Ja diu el ditto: Qui pert el seu, pert el neny.

L'Associació Industrial portuguesa ha votat una proposició de censura contra el rey de la nacio vequina, acusantlo d'haver fallat a la paraula en el cumpliment de sas solemnes promesas de protegir l'industria nacional.

Si aquí a Espanya alguna corporació es permetés fer aixó meteix, a lo menos se la passava per disset consells de guerra y es condemnava a tothom a 7245 anys de presiri.

Ja devèm tenir exposadas las llistas d'electors pera las próximas eleccions de diputats provincials, qu'es tenen de perpetrar el dia 11 del proxím Setembre.

Els electors que fan de cos electoral ja es preparan pera que la voluntat nacional surti brillant de las urnas com morilast conservadora.

El pais pagano en tant, no moventse de casa, tindrà un altre espectacle divertit que contemplar, en el qual podrà apendre una vegada més de quin modo li deixan exercir la soberania de pa sucat amb oli am que l'ensarronan.

Y que durará no més que fins al dia en qu'es decideixi de debó a acabar am tanta farsa.

Després de detingut aquell mestre d'escola de Benagabón que a Málaga demanava caritat, va atrevirse altra vegada, al estar en llibertat y no tenint més medi de viure, a tornar a demanar almoynas en la via pública.

Mes aquesta vegada si que no va anar a Málaga per la penitencia.

La policia tornà a detenir-lo, m'el portà davant del governador de la provincia, y el Pons Pilat de Málaga li feu saber que demanant caritat deshonrava al govern d'Espanya y al Ajuntament que no el pagava, y li afegí que si hi tornava li aplicaria un fort castig.

¡Muy bien, Titella!

A aquell infelis mestre se li deuen VUYT ANYS de mesadas, y no atrevinte al suïcid per medi de la fam, li diuen que deshonra a qui té la culpa de sa desgracia.

Però què? Es qu'encara hi ha qui creu possible pugor deshonrar a qui deu tant a un mestre d'escola y li vol privar de viure potser pera fer la pau?

Un trempat vimbodinis m'explicava que per certes xaxellerias caciquinescas aquest any han tingut dugas músicas per la festa major en lloc d'una, com era costum, gastante aixis l'Ajuntament els diners del comú sense to ni só.

Alto, die jo aquí; si els diners eran per músicas, de to ni so no n'hi faltava.

Tot lo més que pugut succehir es qu'el gasto resultés desufinat.

Capsans es un poble de la provincia de Tarragona; mes si es cert lo qu'en ell s'ens conta que hi acaba de passar, ni que fos al Riff ó a Calteria.

Un jove d'uns vint anys d'edat fou atecat de verola, y tan prompte el metge donà la noticia a l'arcalde, aquet Borrego modern, com a president de la Junta Local de Sanitat, feu anidar de tal manera a la familia de l'infelis atecat,

(1) Dornan.—(2) Gressas.—(3) Cabre.—(4) Catre.—(5) Can.—(6) Fegre.—(7) A la serena.—(8) Madras.—(9) Tabaco.—(10) Trabuca.

qu'els feu tancar la porta del carrer, prohibint-lox la sortida y portantlos els queviures y medicaments per la finestra, y fins publicant un bando prohibint que ningú anés a veurels, so pena de tenirse de quedar *quaranta dies* tancats en aquella casa y no ser auxiliat per ningú.

Y com aquestes encara no deurián ser prou barbaritats, succeíhi que morí l'atacat de verola, qui sab si contribuíhi molt el tracte de qu'era objecte, y alshoras s'obligà a sa família, pare, mare y un germà, a *carregar amb el mori* en tota l'estensió de la paraula, tenintse del carregar a coll embolicat amb un llenzol y portarlo a enterrar passant per las aforas del poble.

Sens dupte que tan sols una inexplicable por ha pogut induir á l'arcalde de Gaspanses á disposar tal cúmül de barbaritats.

Havem passat els darrers vuyt dias sense cap nou susto ni entrebanc judicial. ¡Sembla mentida!

La falta d'espai ens impedeix ocuparnos en aquest número de la causa d'Alella, que ja ha tornat contentant á la calificació fiscal nostre defensor Sr. Vallés y Ribot.

S'ha encarregat de la defensa del ex-alcalde d'Alella nostre particular amic Sr. Salas Anton.

Los sabaters de Montblanc s'han declarat en *huelga* per no volguerlos acceptar sos burgesos un arreglo de preus en las tarifas de la mà d'obra.

Y com se diu qu'els burgesos sabaters de Montblanc pensan acudir á altres localitats de la provincia de Tarragona en busca de treballadors, donem l'avis d'alerta als obrers sabaters de per allí á fi de que ningú els enganyi anant á Montblanc, ja qu'el ferho seria fallar al deber de la solidaritat, qu'es el primer am que té que cumplir tot treballador que desitji emanciparse de l'esclavitud moderna.

La Comissió Organitzadora de la societat *El Progrés*, del ram d'ebanisteria, invita á tots els seus socis á la reunió general que tindrà lloc el diumenge pròxim, 28 del corrent, á las 9 del mati, en el carrer de Feriandina, n.º 20, pis primer.

Mossen Carulla, rector de Salvanera (provincia de Lleyda), s'estava el dillons de la setmana passada á la porta de la seva iglesia vestit amb el trajo de las grans ceremonias y dihentli quatre *latinorums* á la tempesta pera ferli fugir, quan cau un llamp, y el arreplega desde la rodona de sota el solideu fins á l'ungla del dit xic dels peus que li tocan á terra, y m'el deixa de modo que ja voldrián els doctors que aplican la electricitat en las execucions de las sentencias de mort als Estats Units trobar un procediment tan perfeccionat com el que la misericordia divina aplicá pera executar al rector de Salvanera.

Consoltemos pensant en la gloriosa mort de mossen Carulla.

Cristo volgué convidarlo á sopar á la gloria... Y li enviá recado directe pel teléfono celestial. ¡Quina llástima que no convidi aviat á tots els dependents de la casa!

EPIGRAMA

Deyan á un cego.—Ta esposa és molt maca, y sus es diu...
—La T'restet no ho sabia...
—Doncs procura fer l'ull viu.

J. FINGANVA VENTURA

Al carrer del Príncep de Viana d'aquesta ciutat va celebrarse el dia 10 del corrent mes un enterro civil, cosa que res té de particular.

Pero sí la té, y molt qu'á l'endemá se presentés á la casa mortuoria un plaga de la parroquia amb una paleta de deu ralets pera cobrarlos á la familia si volían qu'es dongués terra sagrada al mort.

Tres donas que hi havia á la casa (ja hi anaven en hora que no s'hi trobés cap home) com

totas tres eran desllanegadas, me deixaren com nou al *parroquia*, dihentli que si volia diners que sapigués suarlos y guanyársels com á casa seva es tenia de fer, y qu'el mort igualment es trobaria en terra sagrada com *sense sagra*.

El sucla-ciris, am cara de cera y olor d'encens, se n'ana escorregut y ventantse las moscas am la cua á explicar el *deute* dels deu ralets al seu *arriero*.

No sé qu'è redimontri em conta un feligrés de Cornellá sobre que si el rector d'alli volia ferse seva una casa propietat del poble, y que l'Ajuntamente ha tingut de pendre part en l'assumpto no deixantse *rectorejar* el citat edifici.

Aixó serà qu'el feligrés y l'Ajuntament y tot el poble en pes s'equivoca. ¡Un rector ambició de bens terrenals! ¡Fugiu d'aquí! Sens dupte que ho deu fer pera posar á prova, per aquilatar la virtut dels seus feligrés.

No sé com no sab veure tothom ben claras las qualitats qu'adornan al nostre clero amantísim y desinteressat.

Quedem, doncs, en qu'el rector de Cornellá, en que sembli qu'es volga *brrotar* una casa propietat del comú del poble, no ho fa per be seu, sinó dels altres.

Am l'amor al pròxim y mansuetut característics de certs pastors d'ànimas, un *bulto negro* d'Alcover està buscant pessigolles judicials á varios heretges que se li han entrebancat pel camí amb el reconsegat intent d'esquilat l'ana clatelluda.

A son temps enterarem á nostros llegidors del espeternec d'aquell mussol de la fé.

El pastor de las ovelles del remat de la llana clatelluda de Marsá las ha pegadas, de poc temps á n'aquesta part, per destorgarse contra els periódics impios, y de nosaltros ha dit que no teniam salvació per la nostra ànima.

Ara si que m'espanto. ¡No li valdria més que cuydés de veure si lograva que cert apotecari perdés aquells vicis que té, que no sembla sino que estudihi per *cap allà*?

Els clericols d'Aytona de Segre van baladrejant desde alla ahont poden contra LA TRAMONTANA, dihent que nostre periódic es un veneno que fa acabar malament al qu'en beu.

Pero veniame aquí, so trosos de mataix; qu'eu pensé que LA TRAMONTANA es lleigex á *galeit*, com voldriau vosaltros á tot hora ferhi beure als qu'es creuhent?

Lo que veraderament emmatzina nostre periódic son las vostras ambicions.

Els heretges de Sant Joan de Palamós anavan á enterrar civilment el cadavre d'un noy de nou á deu anys, quan en el moment critic, cumplint son deber de salvar ànimas de bon ó de mal grat, va compareixe el clero á ferse càrrec del difunt.

Y poc va faltarli pera que en lloc de salvar un ànima no van escalarbrase varios cossos, perqu'els heretges, tossuts com ells meteixos, y la mare del difunt en particular, s'oposaren resoltament á entregar el mort al clero, qu'es tingut de retirar sens puger lograr el seu intent.

Mes com Deu castiga sense vara de freixa, el rector ha refut á sa manera els fets al jutge de La Bisbal, y ja tenim endoyna un altre procés d'aquells que diuhen els heretges qu'els posan á la lista d'agravis pera fer el *soldo* el dia que dongui la carregada per la part contraria.

Veurem en que parará aquest nou embolic mistic-judicial-clerical.

El dia 10 de l'actual tingué lloc á Llagostera l'enterro civil d'una filla del consegent llibrepensador Joan Vendrell, quina noya ja no havia sigut batejada. A tal acte hi va assistir una numerosa concurrencia, en la qual hi figuraven els alumnos de l'Escola laica y moltas donas, sense faltarli las joventas.

En el cementiri el professor laic nostre amic V. Ferrer, feu una sentida oració fúnebre, pronunciant un extens discurs que la concurrencia escoltà am llàgrimas als ulls, el qual li ha valgut ser insultat desde la trona per mossen Anton, qu'es *desanyitá* á todas las missas del

diumenge tractantlo de criatura é ignorant, aixis com de tontos als que l'escoltaván perque clogiaren el discurs mencionat.

Mossen Anton: Procura no descarrillar. El professor laic no se l'ha posat á la boca per res y se concreta á defensar principis. No busqui, doncs, que li tornin la pilota.

Y cuyuado qu'una criatura no l'ensenyi de caminar!

¡Cuyuado qu'un noy no li dongui una lliissó pera terío aprendre de respectar!

Ojo, mossen Anton!

XARADAS

Crit militar primera, pronom possessiu segona, vegetal iners tercera, y el tot una prenda dona.

Ma. EROG

SOLUCIONS

Á LAS CABORIAS DEL NÚMERO DERRER

Xarada: Camilo. Trencat-clocat: La familia Carbó. Logogrifo numéric: Almostrer, Tortosa, Mataró, Arlés, Olot, All, Os, L. Geogrific: Com més deutes més inglesos.

A NOSTROS AMICS

A tothom que vulgui ajudarnos á resistir las persecucions de que som objecte per certas influencias de la clericalia catalana, li supliquem que procuri trobar ó indicarnos qui podria ser apte ó d'idees pera fer estendre nostre periódic en todas las poblacions catalanas en que no tinguem corresponsal, y molt particularment en las qu'espressam á continuació:

Provincia de Barcelona: Arenys de Munt.—Badalona.—Berga.—Bruch.—Calaf.—Canet de Mar.—Cardener.—Castellví y Vilá.—Hospitaler.—Martorell.—Masnou.—Molins de Rey.—Móra.—Noya.—Piera.—Puigreig.—Sampedor.—Sant Boi.—Sant Cugat del Vallés.—Sant Sadurn de Noya.—Sentmanat.—Tiana.—Tordera.—Vich.—Vilafrauca del Panadés.

Provincia de Girona: Aguilana.—Amer.—Arbucias.—Begur.—Illanès.—Cadaqués.—Castelló d'Ampurias.—Cerdà.—La Bisbal.—La Escala.—Llanés.—Llora.—Llorca de Mar.—Masianet de Cabrenys.—Massanet de la Selva.—Olot.—Palafregell.—Perriada.—Ribas.—Ripoll.—Santa Coloma de Valerós.—Sant Hilari Sacalm.—Sant Joan de las Abadesas.—Torroella de Montgrí.—Torreella.—Vidreras.

Provincia de Lleyda: Arbeca.—Artesa de Segre.—Bellpuig.—Bellver.—Borjas Blancas.—Camarasa.—Cubells.—Cervera.—Guimerá.—Granadella.—La Seu d'Urgell.—Mayals.—Mollerusa.—Santahuja.—Solsona.—Trep.

Provincia de Tarragona: Alcanar.—Amposta.—Constantí.—Gandesa.—La Fenja.—Montblanch.—Montroig.—Pla de Cabra.—Riudoms.—Roquetes.—Sarrore.—Sant Carlos de la Rápita.—Tivenys.—Tivissa.—Tortosa.—Vandellós.—Ulldesona.

Tot individu que vulga probar d'acimatar la venta pública de LA TRAMONTANA en un poble, vila ó ciutat qualsevol ahont no hi haja encarregat de dita venta, se li enviarán gratis, durant tres setmanas, tots els exemplars que demani dels números que vagin sortint, y després de las tres setmanas se li obrirà compte carregantse-li tot lo que desde allavoras se li vagi enviant.

Las condicions son invariablement: cada 30 exemplars una pesseta desde 3 exemplars setmanals en amunt, podent sempre el corresponsal pujar ó baixar son pedido del modo que á n'elli li acomodi. No es donan privilegios per la venta en cap població, ni s'admeten retorns.

GRAN MEETING

de carácter obrer y librepensador

que tindrà lloc el pròxim diumenge, dia 28 del corrent, á DOS QUARTS DE DEU en punt del mati, en el Circo Equestre de la plassa de Catalunya, pera exposar al poble treballador els motius que té la classe obrera pera acudir com á tal classe al Congrés Universal de Librepensadors que té de celebrarse á Madrid pel pròxim mes d'Octubre.

LA COMISSIÓ